

TALE

10. december 2007

Arrangement:	Samråd i Folketingets Kulturudvalg om egnsteater
Åbent eller lukket:	Åbent
Dato og klokkeslæt:	D. 12. december 2007 kl. 10.30.
Sted:	Christiansborg
Taletid:	5-7 minutter
Forv. antal deltagere:	??
Evt. andre forhold ministeren bør være opmærksom på:	Samrådet indgår som 2. punkt på Kulturudvalgets dagsorden. Efter samrådet byder Kulturudvalget på gløgg og æbleskiver. Ministeren og ministersekretariatet er inviteret til at deltage.
Kontaktperson:	Jesper Hermansen / Karin Marcussen

Kulturudvalget har med samrådsspørgsmål A bedt mig redegøre for, hvordan regeringen vil sikre, at egnsteatrenes økonomi og kvalitet ikke forringes som følge af regeringens omlægning af teatrenes refusionsordning.

For ca et år siden sad jeg i et samråd i det tidligere kulturudvalg og besvarede nogenlunde samme samrådsspørgsmål.

Lad mig alligevel først starte med endnu en gang at gøre klart for alle, hvad der var udgangspunktet for omlægningen af egnsteaterordningen til en rammestyret ordning.

Den lovbundne egnsteaterordning var et udtryk for at man fra statslig side ønskede at kommuner og amter prioriterede at etablere egnsteatre. Set ud fra den betragtning er der da heller ingen tvivl om, at ordningen har været en succes. Særligt i de seneste år efter at kommunalreformen har skabt større og mere økonomisk slagkraftige kommuner har ordningen fået mange kommuner til at etablere egnsteatre. I år er der f.eks. kommet tre nye teatre til og til næste år forventer vi 4 nye teatre, sådan at vi kommer op på hele 35 egnsteatre spredt ud over vort lille land.

Det er mange og det er godt

Hvis vi ser på pengene – altså på bevillingerne til egnsteater. Så er de statslige bevillinger til egnsteater over de sidste 8 år steget til næsten en fordobling. I 2000 brugte staten 37,5 mio. kr. I 2007 var tallet 66,8 mio. kr. og til næste år og årene fremover nærmer vi os de 70 mio. kr. til egnsteater. Der er vist ingen andre bevillingsområder på kulturområdet, der kan prale af en lige så stor stigning.

Det synes jeg også er både flot og godt.

Men det har alt sammen givet anledning til at overveje, om det så stadig er fornuftigt, at staten prioriterer egnsteatrene højere end alt andet kultur.

Så spørger kulturudvalget mig, hvordan regeringen vil sikre at egnsteatrenes økonomi og kvalitet ikke forringes som følge af regeringens omlægning af refusionsordningen. Lad mig tage de to ting hver for sig.

Først økonomien:

Jeg har så sent som i mandags underskrevet den bekendtgørelse, som skal udmønte den ændring af teaterloven vedrørende egnsteater, som blev vedtaget af et flertal af folketingets medlemmer i foråret.

Denne bekendtgørelse fastslår, at kommunerne – for at være berettiget til refusion – skal indgå en egnsteateraftale, som fastlægger teatrenes økonomi mindst fire år ud i fremtiden. Teatrene ved altså, når de indgår en egnsteateraftale, hvilket beløb, de får i offentligt tilskud i fire år ud i fremtiden. Det gælder vist ikke for ret mange virksomheder i Danmark, at de kender deres indtægtsgrundlag i fire år ad gangen. Men det kommer egnsteatrene altså til efter den nye ordning.

Når forligspartierne har valgt denne løsning, hvor det er kommunerne, som kommer til at bære den økonomiske risiko ved en varierende statslig refusionsprocent, så er det for at understrege kommunernes hovedansvar for teatrene. Vi har fået nye storkommuner med en størrelse og en økonomisk kapacitet, som virkelig kan løfte egnsteateropgaven.

Derfor er jeg heller ikke bange for at sige til kommunerne, at hvis de vil have et egnsteater, så må de også være parate til at tage ansvar og sikre teatrene en fast økonomi. Det var faktisk en af de væsentligste grundideer i kommunalreformen på kulturområdet; At kommunerne tager hovedansvaret for den kultur, som primært er af lokal betydning, mens staten tager hovedansvaret for den kultur, som er af national betydning.

Det er jeg nu heller ikke bekymret for, at kommunerne vil leve op til. I forbindelse med kommunalreformen fik Kulturministeriet således lavet en analyse, som viste, at jo flere indbyggere en kommune har, jo større er villigheden til at investere i kultur, dvs jo højere kulturudgifter pr. indbygger. Samtidig har de nye kommuner forstået, at kultursatsninger kan være med til at binde de nye kommuner sammen. Jeg er således overbevist om, at kommunerne også fremover vil have stor lyst til at investere i egnsteater.

Lad mig endelig også erindre om, at der på en række andre kulturområder for eksempel musikskoler og museer i en årrække har eksisteret rammestyrede refusionsordninger og refusionslignende ordninger. Der er ikke på disse områder af den grund set svigtende motivation fra kommunernes side.

Men når det så er sagt, at hovedansvaret for egnsteatrene fremover bliver kommunernes – så vil jeg også godt have lov til at understrege endnu en gang, at staten aldrig har givet så mange penge til egnsteater, som vi gør nu. Jeg har nævnt det én gang – og nu nævner jeg det så igen. Statens bevillinger til egnsteater er noget nær fordoblet siden år 2000. Der er altså ikke tale om, at vi fra statens side nedprioriterer. Tværtimod. Der er tale om et historisk højt niveau – og det vil vi også fremover holde.

Som det vil være flere af jer bekendt, besluttede jeg tidligere på efteråret, at 2008 skal være et overgangsår for at afbøde de uheldige virkninger den nye ordning måtte have det første år, hvor kun få kommuner var omfattet af ordningen med en variabel refusionsprocent. Derfor er det min intention i forbindelse med tipsaktstykket for 2008 at bevilge yderligere 6,7 mio. kr. til at opretholde en refusionsprocent på 50 % i det kommende år.

Hensigten er, at fra 2009 skal bevillingen være den, som blev aftalt i forbindelse med finanslovsaftalen om den nye egnsteaterordning. Fra 2009 vil flere kommuner være omfattet af en variabel refusionsprocent og så bliver konsekvenserne formentlig mindre mærkbare.

Men læg igen mærke til; Det er kommunerne som har en variabel refusionsprocent – ikke teatrene. Så når Kulturudvalget spørger mig, hvilke konsekvenser den nye ordning vil få for kvaliteten på teatrene, så er svaret, at økonomien for det enkelte teater fra år til år vil være uforandret indenfor aftaleperioderne, og derfor ikke har nogen direkte konsekvenser for kvaliteten. Hvis det da ikke var fordi, at vi jo med den nye egnsteaterordning netop har bestræbt os på at styrke kvaliteten i egnsteatrene.

De, der kan huske så langt tilbage, som til da vi i foråret behandlede den nye egnsteaterlov, vil kunne huske, at en meget væsentlig del af lovforslaget netop handlede om, hvordan kvalitetselementet i ordningen kunne styrkes. Derfor indførte loven dels en egnsteaterkonsulentordning og dels fik Kunstrådets Scenekunstudvalg en mulighed for i sidste instans for at stoppe refusionen til kommuner, hvis egnsteatre ikke lever op til de kvalitetsmæssige standarder.

Jeg ser ordningen som en god gammelkendt blanding af gulerod og pisk. Guleroden består i, at vi nu stiller et professionelt hold af rådgivere til rådighed for teatrene, som kan hjælpe teatrene med at udvikle og evaluere aktiviteterne. Disse konsulenter får endog en lille pose penge til rådighed til at støtte udviklingsprojekter på teatrene.

Til gengæld er der også en konsekvens, hvis enkelte af teatrene slet ikke lever op til de kvalitetsmæssige kriterier, der stilles op for teatrene. Kunstrådets scenekunstudvalg kan i forbindelse med en fornyelse af egnsteateraftalerne, beslutte at der ikke længere skal ydes refusion til den kommune, som har hovedansvaret for det pågældende teater. Det synes jeg er en fair ordning. Hammeren kan falde – men den kan kun falde i forbindelse med, at man alligevel har egnsteatervirksomheden i den pågældende kommune op til revision. Og så er det vigtigt at huske på, at de penge, som staten måtte spare ved at en kommune ad denne vej måtte miste sit tilskud til et givent egnsteater jo kommer tilbage i den samlede egnsteaterordning – og derved kan kommet et andet og bedre egnsteater til gode.

Min klare opfattelse er derfor, at både teatrenes økonomi og teatrenes kvalitet er i ret gode hænder i den rammestyrede egnsteaterordning.

Tak for ordet.